

Raadsvoorstel

Raadsvergadering

5 oktober 2020

Commissie Samenleving

14 september 2020

Afdeling en opsteller

BA/ROB/E.Sluiteer/W.Blankvoort 0578-699494

e.sluiteer@heerde.nl/w.blankvoort@heerde.nl

Portefeuille

J. Berkhoff/W. Meijer

Programma

Ruimte, Ondernemen en Wonen

Opnemen in Bestuursagenda

Nee

Agendapunt

7.

Onderwerp

Tarieven en termijnen begraafplaatsen gemeente Heerde

De raad besluit om:

1. Vast te stellen de Verordening begrafenisrechten gemeente Heerde 2020, 1^e wijziging en de bijbehorende tarieventabel.
2. Vast te stellen de Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Heerde 2020.

Inleiding

De kostendekkendheid van de exploitatie van de gemeentelijke begraafplaatsen op langere termijn is al geruime tijd een zorg van uw raad. Reden voor ons om, na onderzoek en advies van Kybys, te komen met een kostendekkend voorstel, waarbij de jaarlijkse inkomsten en uitgaven zo veel mogelijk in evenwicht zijn. Wij hebben u verschillende scenario's laten zien, met voor ieder scenario het gevolg voor de reserve begraafplaatsen. Scenario's waarbij de afkooptermijn voor onderhoud en afkoop grafrecht bij graven die voor het eerst worden uitgegeven 20 jaar is in plaats van 40 jaar, blijken financieel niet haalbaar. Een dergelijk scenario put de reserve binnen 7 jaar volledig uit en daarna moet jaarlijks een fors bedrag uit de algemene middelen worden toegevoegd.

In de commissiesamenleving van 25 mei 2020 is het college opdracht gegeven scenario 1, grafrecht en afkoop onderhoud voor veertig jaar voor een particulier graf, uit te werken. De commissie heeft wel kanttekeningen geplaatst en vragen gesteld. De vragen over overhead zijn toegelicht onder geld. Op advies van uw commissie is de termijn van verlenging van grafrecht en afkoop onderhoud bepaald op twintig jaar. Dat is geen bezwaar, omdat dan tegelijkertijd voor graven die voor het eerst uitgegeven worden wel de termijn van veertig jaar wordt gehanteerd.

Enkele fracties hebben gevraagd om de jaarlijkse onderhoudsbijdrage in stand te houden. Deze mogelijkheid voor rechthebbenden is nu juist ook één van de belangrijke redenen waarom de reserve leeg loopt. Om toch tegemoet te komen aan de wens om in termijnen te kunnen betalen hebben wij in de bijbehorende verordening de mogelijkheid opgenomen van afkoop in vijf jaartermijnen. Onder argumenten hebben wij toegelicht waarom dit ons voorstel is.

De vraag om de kosten voor de begraafplaatsen te mengen met de kosten voor het openbaar groen hebben wij niet overgenomen. Dit betekent immers een lastenverzwaring van de gemeentelijke begroting, tenzij er wordt gekozen voor verhoging van het percentage voor de OZB. Openbaar groen genereert namelijk geen inkomsten maar is een kostenpost.

Een vraag om bij leven al te gaan betalen voor grafrechten en onderhoud ontraden wij eveneens. Een deel van ons financiële probleem wordt nu juist veroorzaakt omdat in het verleden afkoop tegen een ander tarief dan de huidige kosten heeft plaatsgevonden.

Wij hebben de nadrukkelijk wens om reductie van de kosten onderzocht. Omdat we het graven van een graf willen uitbesteden aan een externe partij, kunnen we de inzet van onze eigen begraafplaatsmedewerkers voor het graven van een graf halveren. Het verschil tussen de ureninzet van eigen medewerkers en de inhuur van een graafmachine met machinist kan in mindering worden gebracht op de kosten van begraven. Dit betekent dat de kosten van begraven kunnen dalen van € 1.428,50 per persoon (en € 1.494,- voor een derde persoon) naar € 1.277,75 per persoon ongeacht de diepte van het graf. Ook het bedrag voor het begraven op zaterdag daalt hiermee van € 1.606,50 naar € 1.455,75. Op zaterdag begraven is duurder omdat wij onze medewerkers op die dag een toeslag moeten betalen.

De tarieven voor het plaatsen van urnen en het verstrooien van as, zijn niet aangepast. Dit gebeurt altijd door één begraafplaatsmedewerker.

Wij ontraden u om de bestaande reserve aan te wenden om de kosten te verlagen. Zoals bekend is de capaciteit van de begraafplaats in Wapenveld beperkt. De komende jaren zal een plan ontwikkeld moeten worden om begraven in Wapenveld ook in de toekomst mogelijk te blijven maken. Ook kunnen er onverwachte kosten komen. Bovendien is de reserve bedoeld om fluctuaties tussen verwachte en werkelijke inkomsten op te kunnen vangen.

Het bijgevoegde raadsbesluit Verordening begrafenisrechten gemeente Heerde 2020, 1^e wijziging, voorziet in ons voorstel om de onbepaalde termijn voor grafrecht en afkoop onderhoud om te zetten naar een bepaalde termijn van veertig jaar met de mogelijkheid om telkens met twintig jaar te verlengen. Ook wordt de mogelijkheid geboden om dit onderhoud in vijf (jaar)termijnen af te betalen.

Bestaande rechten om jaarlijks een onderhoudsbijdrage te betalen blijven geborgd evenals de bestaande grafrechten en afkoop onderhoud voor onbepaalde tijd. In de verordening wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen rechten die voor het in werking treden van de voorgestelde verordening zijn aangegaan en rechten op basis van de voorgestelde verordening.

Ook hebben wij in de Verordening begrafenisrechten gemeente Heerde ons voor afkoop onderhoud bij gebruik van een algemeen graf opgenomen. In een algemeen graf worden willekeurige personen bij elkaar begraven en op een algemeen graf wordt geen grafbedekking geplaatst. De onderhoudsbijdrage geldt voor de termijn van de wettelijke grafrust van tien jaar en het afkoopbedrag is hierop aangepast. Daarna staat het de gemeente vrij om een algemeen graf te ruimen. Ook hier wordt de mogelijkheid van afkoop in vijf jaartermijnen opgenomen.

De aanpassing van de Verordening begrafenisrechten gemeente Heerde, vergt ook aanpassingen van de Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Heerde 2017. De uitgiftetermijn van onbepaalde tijd is vervangen door een termijn van veertig jaar. Ook wordt de mogelijkheid geboden om na afloop van veertig jaar tegen betaling van het dan geldende tarief voor grafrecht en onderhoud opnieuw voor twintig jaar grafrecht te verlenen en onderhoud af te kopen.

Eveneens is opgenomen dat het begraven of bijzetten in een particulier graf waarvan de termijn van grafrecht en van afkoop onderhoud binnen de wettelijke minimum termijn van grafrust (10 jaar) afloopt, alleen kan plaatsvinden onder gelijktijdige verlenging van de uitgiftetermijn en afkoop van onderhoud tot deze wettelijke termijn van 10 jaar. Bijvoorbeeld: als het grafrecht en afkoop onderhoud voor 40 jaar is afgekocht en na 36 jaar wordt de laatste persoon in het graf begraven, dan dient er nog 4/40^e deel van de op dat moment geldende tarieven voor het grafrecht en van de afkoop van onderhoud te worden betaald. Na afloop van die termijn kan dan alsnog gekozen worden voor een verlenging met 20 jaar.

Incidenteel komt het voor dat een rechthebbende geen gebruik wil maken van een 'aangekocht' particulier graf en de gemeente vraagt om het graf terug te kopen. Dit was al geregeld in de bestaande verordening maar is aangepast. Zowel het grafrecht als de afkoop van onderhoud worden voor 90% van het destijds geldende tarief naar rato van het aantal onbenutte jaren en maanden (gerekend naar veertig jaar) vanaf de datum van inwerkingtreding van de verordening vergoed.

Beoogd effect

Een jaarlijks kostendekkende exploitatie van de gemeentelijke begraafplaatsen.

Bevoegdheid / Juridisch kader

Als eigenaar van de begraafplaatsen Meester Nijhoffstraat/Kamperweg, Engelmanskamp en Kwartelweg Wapenveld is de gemeente gerechtigd om tarieven voor grafrecht, begraven en onderhoud te heffen.

Eerdere besluitvorming en kaders

De Verordening begrafenisrechten gemeente Heerde 2020, 1^e wijziging vervangt de Verordening begrafenisrechten gemeente Heerde 2020 die op 16 december 2019 door uw raad is vastgesteld. De Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Heerde 2020 vervangt de Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Heerde 2017 die op 23 oktober 2017 door uw raad is vastgesteld.

Argumenten

De huidige wijze waarop het grafrecht voor onbepaalde tijd is uitgegeven en de afkoop van onderhoud eveneens voor onbepaalde tijd is, betekent dat op termijn de reserve begraafplaatsen leeg gaat lopen. Ook de keuze die nabestaanden maken voor een jaarlijkse onderhoudsbijdrage in plaats van een afkoop ineens van het onderhoud speelt hierin een rol.

Op uw verzoek is afkoop in vijf jaartermijnen mogelijk gemaakt. De hoogte van de jaartermijnen worden jaarlijks in de verordening begrafenisrechten vastgesteld. De reden voor een termijn van vijf jaar is dat bij een langere periode, bijvoorbeeld 10 termijnen, bij nabestaanden na enige jaren de urgentie tot betaling, zeker gelet op de hoogte van het bedrag, minder wordt en er dan naar verwachting veelvuldiger aangedrongen moet worden op betalen. Bovendien moet een langere tijd een administratie worden bijgehouden en wanneer de rechthebbende op een graf zelf komt te overlijden, moet gezocht worden naar de volgende rechthebbende.

De aanpassing van het grafrecht en afkoop onderhoud van onbepaalde tijd naar een bepaalde tijd van veertig jaar, is geen lastenverzwaring voor rechthebbenden die onder de bestaande verordening kiezen voor afkoop van onderhoud. Wel geldt in de nieuwe verordening dat voor hetzelfde bedrag in plaats van onbepaalde tijd een grafrecht voor veertig jaar en het onderhoud voor veertig jaar afgekocht. Bestaande rechten waarbij het onderhoud voor onbepaalde tijd is afgekocht, blijven, zoals eerder genoemd, bestaan. De aanpassing van het tarief van begraven is een lastenverlichting voor rechthebbenden.

Kantttekeningen

Het huidige voorstel is wel een lastenverzwaring voor inwoners die onder de bestaande verordening kiezen voor een jaarlijkse afkoop van onderhoud. Deze mogelijkheid vervalt met het in werking treden van de nieuwe verordening. Bestaande rechten om jaarlijks onderhoud te betalen blijven geborgd.

Ook is, in tegenstelling met de bestaande verordening, met de voorgestelde verordening begrafenisrechten 2020, 1^e wijziging, een bijdrage voor het onderhoud verschuldigd, als men kiest voor een algemeen graf. In de bestaande verordening is bij de keuze voor een algemeen graf geen bijdrage voor onderhoud opgenomen.

Geld

In bijbehorende tarieventabel zijn de tarieven voor begraven aangepast. Voor het plaatsen van een urn op zaterdag was nog geen apart tarief opgenomen. Dit is in de voorliggende verordening alsnog gebeurd.

In de commissie zijn ook vragen gesteld over de toerekening van overhead naar de kosten van de begraafplaatsen. Over het totaal aan werkelijke uren dat door de begraafplaatsmedewerkers, toezicht vanuit civiel en medewerkers burgerzaken, financiën en belastingen, wordt toegerekend, wordt in 2020 € 25,11 aan overhead toegerekend. Dat is beduidend lager dan elders in de begroting wordt toegerekend, namelijk € 87,- per uur.

Communicatie

De verordeningen worden op de gebruikelijke wijze gepubliceerd en in de Schaapskooi zal op de gemeentepagina informatie worden gegeven over de tarieven en termijnen.

Inclusiviteit

Indien nabestaanden niet over middelen beschikken, kan de overleden persoon op grond van de Wet op de Lijkbezorging in opdracht van de gemeente in een algemeen graf worden begraven en komen de kosten voor rekening van de gemeente.

Cittaslow

De gemeente Heerde wil de kwaliteit van de huidige begraafplaatsen in stand houden.

Inkoop en SROI

Inkoop van materieel van de begraafplaats vindt plaats conform de inkooprichtlijnen en voor werkzaamheden die door derden worden uitgevoerd op de begraafplaats, worden de SROI richtlijnen, voor zover van toepassing, gehanteerd. Bovendien werken medewerkers van werkbedrijf Lucrato of doelgroepers in de buitendienst, zo nodig, ook op de begraafplaatsen.

Uitvoering

Met de aanpassing van beide verordeningen is de besluitvorming rond de exploitatie van de begraafplaatsen afgerond. Over het ruimteprobleem op de begraafplaats Wapenveld komen we te zijner tijd met een voorstel bij u.

Advies commissie(s)

De commissie adviseert behandeling als B-onderwerp.

Heerde, 25 augustus 2020

Het college van Heerde

W.I. Meijer

, locoburgemeester

W.H.M. Blankvoort-Zielhuis

, locogemeentesecretaris

Bijlagen:

1. Raadsbesluit Verordening begrafenisrechten gemeente Heerde 2020, 1^e wijziging.
2. Raadsbesluit beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen gemeente Heerde 2020.

